

سرکیس مؤلف را همان استاد ابراهیم بن محمد بن ابراهیم مهروان (مهريان) اسفرائینی (- ۴۱۸ق) متکلم و اصولی می‌پندارد. در کشف الظنون و مفتاح السعادة و کتب مبسوط تراجم مانند انساب سماعی، وفيات الاعیان ابن خلکان، معجم المؤلفین و معجم المصنفین و روضات الجنات نام کتاب نور العین در شماره تألیفات ابواسحاق اسفرائینی یاد شده است. این کتاب پر است از دروغ‌های تاریخی و اراجیفی که شایسته نسبت به هیچ یک از دانشمندان نیست و پیداست نویسنده مردی است سخت متعصب نسبت به معاویه و بی اطلاع از تاریخ و دروغ‌زن. آغاز: الحمد لله الذي خلق محمدا قبل الخلق الاولين و جمله و اختاره و اصطفاه من سائر خلق العالمين و جعله بشيرا و نذيرا و شافعا في خلقه اجمعين

انجام: اللهم اجعلنا من عتقائك من النار و بحبهم اجعلنا من جلسائهم في دار القرار ...

چاپ: مصر، ۱۳۱۵؛ بمبئی، سنگی، ۱۲۹۹، رقی، ۱۰۱ص [معجم المطبوعات؛ ۴۳۵؛ هدیة المعارفین ۸/۱؛ معجم المؤلفین ۸۳/۱؛ الذریعة ۷۷/۱۷؛ میراث مشترک ایران و هند: ۱-۴۱]

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۲۲/۱.

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبد الخالق بن محمد دیلمانی، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۴۲گ (۱پ-۴۲پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [میراث اسلامی: دفتر نهم-۸۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۱۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: چهارشنبه ۲۱ رجب ۱۲۸۹ق؛ ۹۰گ (۱پ-۹۰پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۲۷-۳۲۶]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۴۵۱

آغاز: برابر؛ انجام: وهم ینادون بشارات الحسین ثم اقام المختار ماشاء الله حتى مات ولم یرفع الله لینی امیة رایة

خط: نسخ، کا: شیخ محمدباقر گلپایگانی، تا: ربیع الثانی ۱۲۹۶ق؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ جلد: تیماج، ۷۸گ، ۱۶ سطر (۱۴×۱۰)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵-۷۳۱]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۳۵۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: گلپایگانی، محمد باقر، تا: ۱۲۹۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۱۸ص (۱-۱۱۸)، ۱۷ سطر (۱۴×۱۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۹-۳۵۲]

۵. مشهد؛ مدرسه آیه الله خونی؛ شماره نسخه: ۸۴/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمدباقر گلپایگانی، تا: صفر ۱۲۹۶ق؛ از روی نسخه چاپی؛ اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵۳-]

الحسینی، تا: ۱۰۹۱ق؛ در صفحه عنوان نام کتاب و مؤلف همراه با دو بیت شعر از مؤلف درباره رساله حاضر چنین آمده است: «هذه الرسالة نورالعین فی ذکر مشهد السید الحسین رحمه الله تعالی تألیف العبد الفقیر الی الله تعالی عبدالفتاح بن ابی بکر بن احمد الشهیر بالرسام الشافعی الخلوئی غفرالله سبحانه و تعالی له ولوالدیه و لجمع المسلمین آمین. و قد اعتذر مؤلفها و أنشد هذین الیئین، فقال: أیها الناظر فیها بالذی xx ینشیء العالم من غیر ملل / ان تجد عیباً بها کن سائراً xx ان خیر الناس من سد الخلل»؛ تملک: محمد عارف حلمی ابن ابراهیم؛ ۶۶ص، ۱۳ سطر [عکسی ف: ۳-۵۸۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۵۶۵ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۱۵۳]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۵۰۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: جمعه ۱۳ جمادی الثانی ۱۰۹۰ق؛ مصحح؛ تملک: عبدالغنی در مصر، سید صافی بن عبدالرحمن جفری به سال ۱۲۸۵، لطفعلی بن محمد کاظم تبریزی به سال ۱۳۱۰، محمد امین بن علی بالی به سال ۱۱۸۶؛ ۲۰گ (۲پ-۲۱ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۶۳۶]

● نور العین فی شرح سلك العین = شرح التائیة /

ادبیات / عربی

nūr-ul 'ayn fi š.-i silk-il 'ayn = š.-ut tā'īya

علوان، علی بن عطیه، ۸۷۳ - ۹۳۶ قمری

'alvān, 'alī ebn-e 'atīye (1469 - 1530)

وابسته به: سلك العین لاذهاب الغین؛ صفدی، عبدالقادر بن محمد (-۹۱۵ق)

قصیده تائیة در سیر و سلوک و عرفان از منظومات سید عبدالقادر بن عمر بن حبیب صفدی شامی است که شیخ علوان حموی آن را شرح کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۵۸

آغاز: الحمد لله هادی من یشاء الی سبيله

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۰۰ق؛ ۱۴۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۴۱۸]

● نور العین فی مشهد الحسین / تاریخ معصومین / عربی

nūr-ul 'ayn fī mašhad-il ḥusayn

اسفرائینی، ابراهیم بن محمد، - ۴۱۸ قمری

esfarāyēnī, ebrāhīm ebn-e mohammad (- 1028)

در وقایع روز عاشورا و چگونگی شهادت حضرت امام حسین علیه السلام، به استناد بعضی روایات و تواریخ اهل سنت بدون ذکر منابعی که از آنها نقل شده و با عناوین «قال الراوی». لیان

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد سی و سوم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276271

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ۱۳۹۳ / ۲۰۱۴